

chudým ilustračním vybavením – má jen podrobné a názorné síťové mapy nálezů, u netopýrů snad zbytečně rozdělené na letní a zimní.

Těžiště knihy tvoří tradičně oddíl s přehledem jednotlivých druhů (500 str.). Každému z nich je až na výjimky věnován rozsah (2)5–10 stran, s informacemi rozdělenými do podkapitol: rozšíření, výskyt (zpravidla nejobsáhlejší – přehled konkrétních nálezů), shrnutí rozšíření na Slovensku a „jiné informace“; u většiny forem také data o stavu ochrany a přehled parazitů. I když seznam autorů jednotlivých druhů je celkem početný (na rukopisu se podílelo asi 130 profesionálních a amatérských pracovníků) a stav poznatků u druhů je různý, podařilo se editorům udržet v této části stejnou strukturu dat, což napomáhá snadné orientaci. Velmi cenný je i anglický souhrn všech podstatných údajů (43 str.), který spolu s názornými mapami umožní plné využití regionálních dat i v zahraničí. To má zejména význam u velkých savců – býložravců a šelem, protože Slovensko představuje už zřejmě poslední střeoevropský region, kde se tyto velké druhy zachovaly v dostatečných stavech. Slovenská data tak mohou doplnit citelnou mezeru v zahraniční literatuře. Stejně ocenění si zaslouží úplný přehled slovenské literatury o savcích (s rejstříky téměř 130 str.).

Cenné jsou i další obecné kapitoly: Přírodní poměry Slovenska, Chráněná území regionu, Ochrana savců na Slovensku, Historie poznávání a výzkumu savců Slovenska, nebo krátké shrnutí neúspěšných introdukcí savců na Slovensku, spolu se zmínkou o druzích, které byly ze Slovenska uváděny omylem.

Vydání bylo zřejmě dobře načasováno do doby, kdy je k dispozici dostatečné množství prověřených faunistických dat (včetně průkazu několika nových druhů pro území). Navíc reflektuje i dobré zna-

losti Slovenska pokud se týče fosilních dat (H. Schaefer, I. Horáček atd.), potravních studií (J. Obuch) a výsledků intenzivního parazitologického výzkumu.

Je pochopitelné, že při takovém rozsahu a logické snaze publikovat primární data v úplnosti v základní publikaci, jsou tyto soubory značně nepřehledné. Vhodnější by bylo seřadit je podle čtverců a citace prací doplnit v abecedním pořádku v závorce. Tím by se ovšem rozsah kapitol zvětšil a stejně by neobsáhl všechny potřebné nálezové okolnosti (místa a data nálezů, počet jedinců a další upřesnění). Jediným řešením by asi bylo zveřejnit úplná primární data v samostatných publikacích (typu našich Předběžných atlasů) a ve shrnujícím díle je uvádět jen formou čtvercových map. Použitý, zdánlivě logický a „úsporný“ systém jediné souborné knihy má tedy i jisté nevýhody.

Také další užitečné údaje (karyotyp, paleontologická data, různé taxonomické názory na některé druhy) jsou uvedeny v položkách Iné informácie, ačkoli by patřily spíše do úvodu jednotlivých druhů. Recenzent může mít jistě i jiný názor na validitu některých druhů – v tomto ohledu se však autoři celkem vyvarovali sporných nástrah a pečlivě hodnotili nedoložitelné a chybné údaje (např. myšivka stepní – *Sicista subtilis*, krtek slepý – *Talpa caeca*, bělozubka tmavá – *Crocidura russula*), sporný je však např. druhový status hraboše *Arvicola schermani* (obvykle uváděného jako poddruh hryzce vodního) a trochu nelogické i samostatné uvedení dvou poddruhů kamzíka, které lze ale omluvit z důvodů vlasteneckých. Naopak si myslím, že okolnosti kolem forem popsaných ze Slovenska (hrabošík tatranský – *Microtus tatricus*, hraboš tatranský – *Chionomys nivalis mirhanreini*, myšice malooká – *Apodemus microps-uralensis*) mohly být pojednány detailněji – je v tom kus historie slovenské i evropské zoologie.

Protože jde o zásadní příručku, která bude využívána jako základ příslušných informací po řadu let, mohla být hned v záhlaví druhových kapitol uvedena plná jména i s autorem a rokem popisu (nejdříve je pouze v přehledu druhů na str. 43–44), navíc mohli autoři zmínit starší synonyma a další nejasnosti. V seznamu národních názvů druhů v záhlaví zbylo ještě dost místa např. pro uvedení francouzštiny a ruštiny. To jsou však nepodstatné drobnosti.

Přes těchto několik kritických poznámek kniha nejen zcela splnila zadaný úkol: shrnout dosavadní poznatky o savcích regionu, rozříšit zatím víceméně jen do desítek původních prací, ale ukázala také vynikající úroveň slovenské mammalogie. Představuje zdařilý první moderní přehled rozšíření savců v dosud málo známé oblasti a vyplňuje zřejmě i poslední absenci informací o savcích jednotlivých regionů střední Evropy. Zároveň se ukazuje, jak velký pokrok udělala slovenská nauka o savcích od prvních krůčků v 19. stol. (J. S. Petian-Petőnyi, L. H. Jeittele, A. Koczyan, L. Mehély), přes období stagnace za první republiky a až bouřlivé období v poválečné době, na začátku ve spolupráci s českými odborníky, v posledním období už zcela samostatně.

Publikace je přednostně, ne-li výhradně určena potřebám specialistů širokého spektra oborů, méně se uplatní u laické veřejnosti, která vyžaduje spíše informativní základ umožňující určování druhů a jejich znaků v přírodě. Proto je nyní úkolem slovenských vědců připravit populárně laděnou příručku pro větší okruh zájemců. Věříme, že takový počín na sebe nenechá dlouho čekat, zvláště když posuzovaná publikace k tomu shromáždila většinu potřebných původních dat.

**Vydavatelství Slovenské akademie věd, Bratislava 2012, 712 str.
Doporučená cena 1 012 Kč**

Andrej Funk

Zoologické dny 2015 v Brně

Letošní tradiční konference organizovaná Ústavem biologie obratlovců AV ČR, v. v. i., Ústavem botaniky a zoologie Přírodovědecké fakulty Masarykovy univerzity v Brně a Českou zoologickou společností se konala 12.–13. února 2015 v prostorách Ekonomicko-správní fakulty MU v Brně.

Přítomno bylo více než 500 účastníků (482 registrovaných, z toho 257 studentů) z České republiky, ale i ze Slovenska, Polska nebo Ukrajiny. Zaznělo 162 přednášek (dosud nejvíce v historii konference) ve 23 sekcích, dvě přednášky plenární a jedna popularizační. Vystaveno bylo 164 posterů (plakátových sdělení). Do studentské soutěže, hodnocené panelem 150 odborníků a stejně jako v předchozích ročnících sponzorované časopisem Živa a Nakladatelstvím Academia, bylo přihlášeno 57 před-

nášek a 83 posterů. Opět byly uděleny také ceny od České společnosti entomologické (ČSE) za nejlepší přednášku a poster s entomologickou tematikou. Ocenění za přednášky získali (uvedeni jen první autoři): M. Míňařík (katedra zoologie PřF UK v Praze): Jak jeseter ke svým vousům přišel: entodermální původ rostrálních struktur u bazálních ryb; M. Kotyk (katedra zoologie PřF UK v Praze) – obdržel i cenu ČSE za entomologickou přednášku: Funkce křídel v reprodukčním chování švába *Eublaberus distantis* (Blattodea, Blattellidae); T. Aghová (Ústav biologie obratlovců AV ČR, v. v. i.): Dokážeme rozpoznat nový druh len na základě genetiky?

V hodnocení nejlepších posterů uspěli studenti: J. Havlíček (katedra zoologie PřF JU v Českých Budějovicích): Žije se lépe

na vesnici nebo ve městě? Potravní ekologie vrabce domácího v různých typech sídel; D. Jablonski (katedra zoologie PřF UK v Bratislavě): Contrasting evolutionary histories of four slow-worm (*Anguis*) species in the Balkans (Kontrastní evoluční historie čtyř druhů slepýšů na Balkáně); M. Řeřicha (katedra ekologie FŽP ČZU v Praze): Jak teplota během stadia kukly ovlivňuje imunitní systém a odolnost teplotnímu stresu u sluněčka *Harmodia axyridis*.

Genu ČSE za poster pak získal L. Drag (katedra zoologie PřF JU v Českých Budějovicích): Population genetic structure of the threatened saproxylic beetle *Rosalia longicorn* (*Rosalia alpina*) in the Central and Southeast Europe (Genetická struktura populace ohroženého saproxylického brouka tesáříka alpského ve střední a jihovýchodní Evropě).

Sborník z konference je ke stažení na webové stránce http://zoo.ivb.cz/doc/sborniky/sbornik_2015.pdf. Příští ročník Zoologických dnů se bude konat v Českých Budějovicích pod organizační záštitou Přírodovědecké fakulty Jihočeské univerzity.